

Nr 140.

Uppläst och godkänd i första kammaren den 11 augusti 1914.
» » » i andra kammaren den 11 augusti 1914.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition med förslag till lag angående vissa
åtgärder mot utbredning av lungsot.*

(Lagutskottets utlåtande nr 15.)

Till Konungen.

Genom en den 13 maj 1914 dagtecknad proposition, nr 74, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid proposition fogat förslag till lag om vissa åtgärder mot utbredning av lungsot.

I det framlagda förslaget har riksdagen, som funnit detsamma icke kunna i oförändrat skick bifallas, vidtagit nedan omförmälda ändringar.

I fråga om 3 § ansluter sig riksdagen till förslagets ståndpunkt därutinnan, att föreskrifterna i denna § icke böra äga tillämpning i fråga om personer, vilka på produktionsorten taga befattning med mjölken. Beträffande stadgandets räckvidd i övrigt har det synts riksdagen vara av vikt, att varsamhet iakttages beträffande den i viss mån betungande förpliktelse, som genom förevarande bestämmelse kommer att åläggas idkare av och biträde i mjölkförsäljningsrörelse. Riksdagen har därför

ansett den ifrågasatta skyldigheten för i sådan rörelse sysselsatt person att med läkarbetyg styrka sig icke vara behäftad med smittsam lungsot böra begränsas till sådan mjölkförsäljningsrörelse, som bedrives från s. k. mjölkmagasin eller därmed jämförlig handelslokal. I fråga om andra slag av mjölkförsäljningsrörelse bör enligt riksdagens mening hälsovårds- eller kommunalnämnd äga befogenhet att, då skälig anledning därtill förekommer, förelägga i sådan rörelse sysselsatt person att på kommunens bekostnad undergå läkarundersökning; och har riksdagen för sådant ändamål till 3 § fogat ett nytt stadgande av innehåll, att den i andra punkten av samma §, sådan den lyder enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag, föreskrivna skyldigheten att undergå läkarundersökning skall äga motsvarande tillämpning jämväl beträffande person, som sysselsättes i annan mjölkförsäljningsrörelse än av först omnämnda slag. Med den avfattning, riksdagen i enlighet härmed givit 3 §, synes densamma tydligare än enligt det riksdagen förelagda förslaget utmärka de givna bestämmelsernas tillämpningsområde.

I sammanhang med den sålunda vidtagna omformuleringen av 3 § har riksdagen jämväl företagit härav betingade ändringar i 9 §.

Även i ett annat avseende har riksdagen funnit sig böra vidtaga ändring i 3 §. Med den avfattning stadgandet erhållit i Eders Kungl. Maj:ts förslag synes nämligen den tolkning icke vara utesluten, att person, som är sysselsatt i mejeri- eller mjölkförsäljningsrörelse, skulle vara pliktig att varje år anskaffa och uppvisa nytt läkarbetyg. För att förekomma denna uppenbarligen ej avsedda tolkning har riksdagen funnit nödigt att i lagtexten inrycka, att läkarbetyget skall vara »ej äldre än ett år före påbörjandet av sådan sysselsättning».

Det är uppenbart, att stadgandet i 3 § första stycket har avseende även å sådana personer, som äro anställda i mejeri- eller mjölkförsäljningsrörelse vid den tid, då denna lag träder i kraft. Det torde emellertid knappast vara billigt kräva, att dessa genast vid lagens ikraftträdande skola vara försedda med läkarbetyg, som i paragrafen omnämlas, utan synes något rådrum härför böra dem lämnas. Riksdagen har i detta avseende ansett en tid av fyra månader vara skälig och har i sådant syfte till bestämmelsen om lagens trädande i kraft fogat ett tillägg av innehåll, att den, som vid lagens trädande i kraft är sysselsatt i mejerirörelse eller sådan mjölkförsäljningsrörelse, som i 3 § första stycket omnämlas, skall inom den 1 maj 1915 hava fullgjort vad i nämnda lagrum är stadgat.

På grund av här anförda skäl har riksdagen med anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition för sin del antagit följande

Lag

angående vissa åtgärder mot utbredning av lungсот.

Med upphävande av lagen den 13 maj 1904 angående vissa åtgärder mot utbredning av lungсот förordnas som följer:

1 §.

Med lungсот förstås enligt denna lag strup- och lungtuberkulos.

2 §.

Finner läkare, att av honom vårdad lungsiktig person lever under förhållanden, som för den sjukes omgivning medföra påtaglig fara för smitta, skall läkaren ofördröjligen därom göra skriftlig anmälan hos hälsovårdsnämnden eller, å ort där hälsovårdsnämnd icke finnes, kommunalnämnden, och därvid tillika meddela anvisning på åtgärder till förekommande av smittans överförande.

Då sådan anmälan skett eller nämnden eljest erhållit kännedom om förhållande, som nyss sagts, åligger det nämnden att söka vidtaga de åtgärder, å vilka anvisning meddelats eller som eljest anses nödiga för att förekomma smittans överförande. Kostnad för dylik åtgärd må icke såsom fattigvårdskostnad anses.

På anmälan av nämnden, att rättelse icke genom dess åtgöranden vunnits, eller då anledning eljest förekommer, må Konungens befallningshavande förordna provinsial- eller extra provinsialläkare att företaga tjänsteresa till den sjuke för att söka förekomma sjukdomens spridning.

3 §.

I mejerirörelse eller sådan mjölkförsäljningsrörelse, som bedrives från s. k. mjölkmagasin eller därmed jämförlig handelslokal, må icke sysselsättas annan än den, som hos hälsovårdsnämnden eller, där sådan ej finnes, hos kommunalnämnden med läkarbetyg, ej äldre än ett år före påbörjandet av sådan sysselsättning, styrkt sig icke vara behäftad med smittsam lungсот.

Förekommer beträffande person, som är sysselsatt i annan mjölkförsäljningsrörelse än varom i första stycket sägs, skälig anledning an-

taga, att han är behäftad med smittsam lungshot, vare han skyldig att efter anmodan av nämnden på kommunens bekostnad undergå läkarundersökning.

Nämnden äge ock påfordra förnyad läkarundersökning på kommunens bekostnad av person, som, på sätt i första eller andra stycket sägs, styrkt sig icke vara behäftad med smittsam lungshot, men beträffande vilken skäl finnes antaga, att han efter den tidigare undersökningen blivit lidande av sådan sjukdom.

4 §.

Kvinna, som lider av lungshot, må icke anställas såsom amma eller barnsköterska.

5 §.

Gång- och sängkläder, som person, lidande av lungshot, under sjukdomen begagnat på sådant sätt, att de kunna antagas överföra smitta, må icke lämnas till annan för begagnande, innan de underkastats rening eller desinfektion.

6 §.

Har av lungshot angripen person avlidit, åligger det läkare, som vårdat den sjuke, att, så snart han erhållit kännedom om dödsfallet, därom hos hälsovårdsnämnden eller, där sådan ej finnes, hos kommunalnämnden göra skriftlig anmälan, som utom sjukdomsbenämningen bör upptaga den sjukes namn, ålder och bostad vid dödsfallet. Sker anmälan hos kommunalnämnd, skall läkaren tillika meddela skriftlig anvisning på erforderliga åtgärder för rening eller desinfektion av bostad, som bebotts av den sjuke, ävensom av gång- och sängkläder samt andra persedlar, som av honom brukats.

I de fall, då jämlikt gällande föreskrifter pastor eller den, som hans ställe företräder, i död- och begravningsboken antecknat lungshot såsom dödsorsak utan att av läkare utfärdat dödsbevis varit företett, åligger det honom att hos nämnden göra anmälan om dödsfallet jämte dödsorsaken.

7 §.

Nämnden har att, när anmälan, som i 6 § sägs, blivit gjord eller det eljest kommit till nämndens kännedom, att av lungshot angripen person avlidit, ombesörja, att den bostad, som bebotts av den sjuke, jämte gång- och sängkläder samt andra av honom brukade persedlar ofördröjligen underkastas erforderlig rening eller desinfektion.

8 §.

De i 7 § av denna lag omförmälda renings- och desinfektionsåtgärder skola verkställas med ledning av de anvisningar, som av medicinalstyrelsen utfärdas, samt bekostas av vederbörande kommun. Där så anses nödigt, äger hälsovårds- eller kommunalnämnd låta, emot utgivande av skälig ersättning, förstöra gång- och sängkläder samt andra av i lungsot avliden person brukade persedlar, som varit utsatta för smitta från honom.

9 §.

Sysselsättes i rörelse, som i första stycket av 3 § sägs, annan än den som på föreskrivet sätt styrkt sig icke vara behäftad med smittsam lungsot, eller sysselsättes i dylik rörelse eller i mjölkförsäljningsrörelse, som avses i andra stycket av samma §, person efter det han vid läkarundersökning, varom i andra eller tredje stycket i samma § förmäles, befunnits lida av smittsam lungsot, straffes rörelsens innehavare med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

I fall, som avses i 3 §, må ock Konungens befallningshavande på framställning av hälsovårds- eller kommunalnämnd förbjuda rörelsens innehavare att fortsätta med densamma, intill dess vederbörligt läkarbetyg anskaffats och för nämnden företetts eller person, som befunnits lida av smittsam lungsot, skilts från rörelsen. Med sådant förbud må, där det finnes nödigt, förenas föreläggande av lämpligt vite för förbudets överträdande.

Bryter någon uppsåtligen mot den i 5 § meddelade bestämmelse, straffes med böter från och med två till och med etthundra kronor.

10 §.

Allmän åklagare har att åtala förseelse mot denna lag.

Förseelsen skall åtalas vid polisdомstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

11 §.

Böter, som efter denna lag ådömas, tillfalla kommunens kassa.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

12 §.

Har inom kommun tillsatts särskild nämnd eller styrelse för att handhava frågor om åtgärder mot lungkot, skall vad i denna lag stadgas om hälsovårds- eller kommunalnämnd gälla beträffande sådan särskild nämnd eller styrelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1915; dock att den, som då är sysselsatt i mejerirörelse eller sådan mjölkförsäljningsrörelse som i 3 § första stycket sägs, skall inom den 1 maj samma år hava fullgjort vad i nämnda lagrum är stadgat.

Stockholm den 11 augusti 1914.

Med undersåtlig vördnad.
